

dne 10. junija t. l. k zakonu o samoupravnih cestah iz 1929 Ljubljana ne tvori več cestnega okraja zase, ampak skupno z ljubljansko okolico in dosedanjim vrhniškim cestnim okrajem. Ker bi po tej pregrupaciji morala Ljubljana sorazmerno z drugimi občinami v obliki okrajnih cestnih doklad na državne davke preveč prispevati, je bilo sklenjeno predlagati, da prevzame novi cestni okraj tudi vzdrževanje nekaterih cest v Ljubljani poleg onih, ki so že banovinske, kakor tudi, da se sprejmejo med banovinske tudi nekatere mestne ceste. — Akcijski odbor za zgradbo železniške zveze med Kočevjem in sušaško progo je imel svojo konferenco v mestni posvetovalnici. Posebna deputacija tega odbora se je zglasila pri banu dr. Marušiču in ga prosila za podporo pri dosegu prepotrebnega cilja, ki si ga je odbor zastavil. — Na banski upravi pa je bila važna tujsko-prometna konferenca zastopnikov Slovenije in Primorja, ki je razpravljala o nujnosti avtomobilske

ceste Ljubljana—Sušak ter o vzpostavitvi letalske zveze Ljubljana—Sušak s priključitvijo na zračno progo Celovec—Salzburg—Berlin. Izvoljen je bil stalni odbor s sedežem v Ljubljani.

19. Akad. kipar Lojze Dolinar je postavil na stopnišče pred magistratom šablono kipa kralja Petra. Zbrani strokovnjaki so po ogledu prostora na seji sklenili, da bo kip postavljen na improvizirano mesto, ki bo v ta namen primerno preurejeno. — Šentjakobski gledališki oder slavi 10 letnico svojega plodnega kulturnega dela.

23. Umril je univ. prof. ing. Ignac Majdel. Kot ruski emigrant je prišel l. 1922. v Ljubljano in nastopil mesto asistenta tehniške fakultete. Ko je bil 1927 osnovan institut za rudarstvo, je predaval v njem o metalogiji in metalografiji in je uredil tudi potrebni laboratorij. Objavil je nad 20 znanstvenih razprav v jugoslovanskih in nemških revijah.

NAŠA KRONIKA

PIŠE ANTE GABER

MAJ

1. je res majniško lep in sončen, da je bil zjutraj Rožnik poln obiskovalcev. Ljudje ne pomnijo, da bi bilo zadnja desetletja ta dan toliko ljudi na tem tradicionalnem prostoru ljubljanskega majnikovanja. Policija je prepovedala na Rožniku točenje žganih pijač in dva stražnika na konjih sta skrbela za red. Pri maši je pelo krščansko delavstvo. Ves minul mesec pa je bilo res aprilsko vreme, saj je padlo 120,9 mm dežja. — V salezijanskem zavodu na Rakovniku je bil ministrantski kongres, ki se ga je udeležilo 350 gojencev iz raznih salezijanskih zavodov. — Za uslužbenstvo *Delavskega doma* je stopil v veljavo nov delovni raspored in so nekaterim uslužbencem regulirane in zvišane plače. — Župan je priredil v hotelu Union *proslavo mater*, ki so imele najmanj 13 otrok. Župan dr. Juro Adlešič je slavil materinstvo in pogostil matere ter obdaroval z zlatimi svetinjcami na zlatih verižicah. Tako odlikovanih je bilo 60 mater, a največ otrok je imela Marija Banovec, ki je dala življenje 25 otrokom.

2. *Marijino znamenje na Sv. Jakoba trgu* podirajo, da po načrtu univ. prof. Jožeta Plečnika postavijo nov steber s sedanji kipi. — S Stolbe na Grad delajo *ново pot*, ob železniški progi v Tivoliju pa koplje 30 brezposelnih novo cesto, ki bo vezala Rožno dolino z Lattermannovim drevoredom. — Na *starem pokopališču sv. Krištofa* odstranjujejo zadnje nagrobnike. Po zamisli univ. prof. Jožeta Plečnika prestavljajo nagrobne spomenike slavnih mož in nagrobnike, ki jih je treba ohraniti zaradi zgodovinske in umetnostne vrednosti, na vzhodno stran pokopališča pod arkade in na prostor pred njimi, da Ljubljana dobi *častno pokopališče zaslužnih*. — Na občnem zboru *Združene zveze* je glavni ravnatelj Gabrovšek ugotovil, da je zveza 7 let poročala o težkih gospodarskih razmerah in o kritičnem stanju zadrug, letos pa je že ogromna večina zadrug ozdravljenih.

3. je župan dr. Juro Adlešič na *seji mestnega sveta* obširno utemeljeval svoj nujni predlog, da naj mesto Ljubljana počasti notranjega ministra dr. A. Korošca z *imenovanjem za častnega člana mestne občine ljubljanske*. — Po županovem govoru, ki je našteval zasluge dr. Antona Korošca za slovenski narod, za Jugoslavijo, predvsem pa za naše mesto, je bil predlog z velikimi ovacijami novemu častnemu meščanu soglasno sprejet. — V predsedstvenem poročilu se je župan spominjal smrti častne meščanke in

častne dvorne dame Nj. Vel. kraljice Marije, ge. *Franje Tavčarjeve* z daljšim nekrologom, nadalje 21. aprila umrlega *Josipa Černeta*, podravnatelja Hranilnice dravske banovine. Nato se je župan spominjal *20 letnice žrtv v Judenburgu*, ko so se uprli naši izstradani fantje in možje ter zgrabili za orožje in zato 15. majnika 1918. padli kot mučeniki za prihajajočo kraljevino Jugoslavijo. Judenburškim žrtvam za svobodo so sledile žrtve v Murau in Radgoni. Župan je nadalje sporočil, da je mestni vrtnariji naročil, naj na dan obletnice okraši grobove mučenikov. — Nadalje je župan naznanil, da je v sestavu občega oddelka pričel 1. aprila poslovati *odsek za telesno vzgojo*. — Posebno odobravanje je izzvalo njegovo poročilo, da je *Mestna hranilnica* po dveletnih naporih za likvidacijo pričela 4. aprila izplačevati vloge do 100.000 din. Svoje mandate sta odložila člana mestnega sveta *Franc Černe* in *Rudolf Smersu*. — Naposled je župan poročal o svojem *popotovanju v Združene države Severne Amerike*, kamor gre na povabilo uprave Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu k njegovi slavnostni otvoritvi, ki bo 15. t. m. V svojem poslovilnem govoru je opisal *darila*, ki jih vzame s seboj za razne ustanove in korporacije. Mesto Ljubljana podari mestu Clevelandu kip akad. kiparja Toneta Kralja »Slovenka«. Njen podstavek je izdelan iz več tisoč let starega črnega barjanskega hrasta, na njem je pa izrezljan grb mesta Ljubljane. »Katedrala znanosti«, kakor se imenuje univerza v Pittsburghu, dobi od vseh slovenskih mest podarjeni sliki akad. slikarja Matevža Sternena »Jurij Vega« in akad. slikarja Božidarja Jakca podobo Prešerna za Jugoslovansko sobo. Za predstavnike ameriških oblasti in slovenskim organizacijam ponese župan vse letnike »Kronike slovenskih mest« in luksuzno vezane albume z reprodukcijami najboljših fotografij iz Slovenije. Posebna darila so še velike fotografije Ljubljane in krasna fotografija treh Slovencev in narodnih nošah, ki je zanjo dobil Ante Kornič več nagrad v inozemstvu. Ribniška meščanska šola je pa pripravila več daril iz domače obrti, torej predvsem miniaturno suho robo. — Župan ponese našim bratom čez morje pristrčne pozdrave našega mesta, predstavnikom mesta Clevelanda, države Ohio in vseh Združenih držav ameriških pa najlepšo zahvalo za naklonjenost, izkazano našim bratom s podaritvijo Jugoslovanskega kulturnega vrta, ki naj zbira naše brate, da obujajo spomine na staro domovino ter goje naš jezik in kulturo ter tako ta lep park kot zbirališče naših rojakov ustvari novo srčno vez naše

domovine. — Po županovem poslovilnem govoru je član mestnega sveta, direktor *Josip Osana*, naprosil župana, naj izroči pozdrave domovine in Ljubljane ter mu med živahnim aplavzom poželee srečno pot, da se duševno in telesno poživljen vrne med svoje sodelavce. — Novo imenovani član mestnega sveta, univ. profesor ing. *Viktor Gostiša* je nato prisegel, nakar je načelnik finančnega odbora, prof. *Karel Dermastija* poročal o konsolidaciji dolgov mestnega tramvajskega podjetja in o najetju investicijskega posojila pri Pokojninskem zavodu za namescence v Ljubljani, ki je dovolilo novo posojilo 30 milijonov in to v obliki dveh posojil. Eno v visini 18 milijonov, ki naj se porabi za kritje prvotnega posojila in naj se obrestuje po 8 %, odplačljivo v 21 polletnih obrokih. Drugo posojilo v znesku 12 milijonov dinarjev pa je pripravljen pokojninski zavod dati na razpolago po 6 %, vračljivo v 21 polletnih obrokih, a od tega zneska naj se porabi ca. 5.213.000 din za zaostale obresti in anuitete 18 milijonskega posojila, približno 6 milijonov 786.000 din pa bi se porabilo za nove investicije za dolensko progo, novo progo do Sv. Križa, za nove motorne vozove, za predelavo starin voz in podobno. Mestni svet je novo posojilo v visini din 6.100.831/6) odobril. Tako bi mestno tramvajsko podjetje imelo odslej je dve posojili pri pokojninskem zavodu, in sicer 18 milijonov po 8 % ter 12 milijonov po 6 %, tako da bi bilo posojilo plačano po 21 semestrih. Potrebno kritje za plačilo glavnice obeh posojil bo predvideno vsako leto v preračunu mestnega tramvajskega podjetja. Predlog je bil soglasno sprejet. — Odobren je bil računski zaključek Mestne hranilnice ljubljanske za l. 1937, s pripombo, da Mestna hranilnica mora po pravilih iz upravnega dobička nakazati 20 % mestni občini za obce koristne, dobrodelfne in kulturne namene. Nadalje je bila odobrena odpoved pogodbe z Delavsko zbornico glede vzdrževanja javne kuhinje, ker ima mestna občina svojo javno kuhinjo v Delavskem domu. Sprejeta je bila tudi darilna pogodba med Družbo sv. Vincencija Pavelskega in mestno občino glede zemljišča za postavitev dečjega zavetišča v Trnovem. Ustanovljen je bil sklad za ureditev okolice spomenika kralju Aleksandru I. z zneskom 150.000 din. Nadalje je bilo določenih 100.000 dinarjev za hišo najbednejših in din 56.188-50 za sklad za ureditev kolodvorskega vprašanja, 50.000 din pa za sklad za ustanovitev gozdne šole. Sprejet je bil predlog tehničnega oddelka glede odkupa ali zamenjave sveta na Gradu, potrebnega za delno regulacijo. Ustanovljen je bil fond za vzdrževanje vojaških grobov in dovoljeni so naknadni krediti za ureditev častnega pokopališča zaslužnih mož. Zavodu za pospeševanje obrti ZTOI je dovoljena za mednarodno obrtno razstavo v Berlinu podpora 25.000 dinarjev. Odobrena so bila imena ulice v Zg. Šiški in v in-korporiranem delu Stožic.

4. Na trgu so prve rdeče jagode. — Mestni fizikat je prepovedal uporabo naravnega ledu iz okoliških bazarjev za neposredno uživanje in ga dovolil le za hlajenje živil, če je izključen stik z živili. — Gradbeni minister D. Stožovič si je z banom ogledal magistrat. — Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj je obhajalo svojo 30 letnico. — Na živinskem sejmu je bilo zelo malo živine, cene pa so neizpremenjene. — Občni zbor Bolniške blagajne ljubljanskih mestnih nameščencev je ugotovil nad pol milijona čistega premoženja in 1.676 zavarovancev.

5. Na trgu so prve češnje. — Ob 17,07 je župan dr. Juro Adlešič z gospo soprogo Vero odpotoval čez Trst v Genovo in dalje v Ameriko. Na kolodvoru se je od njega poslovil ves mestni svet, uprava in uradništvo. Vzajemne zavarovalnice s predsednikom kanonikom Sušnikom, so-proga bana ga. Natlačenova, izseljeniški referent Fink kot zastopnik bana, zastopniki Rokodelskega društva s kanonikom Strojem, Društvo mojstrov in zastopniki Fantovskih odsekov ter velika množica drugega občinstva. — »Ameriška domovina« objavlja »Apel na slovensko jav-

nost!«, kjer navaja govornike pri otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu in slavnostnega govornika, župana dr. Adlešiča. — Mladinska dobrodelna akademija otroških vrteev in ljudskih šol v frančiškanski dvorani z geslom »Otrok za otroka« je prav lepo uspela.

6. Popoldne se je župan dr. Adlešič z gospo soprogo v Genovi vkrcal na ladjo »Rex« italijanske družbe Italia. — Prišel je bivši bolgarski minister Dimo Kazasov, velik prijatelj našega naroda in pobornik za zbuzanje vseh jugoslovanskih narodov.

7. Zdravniški zornici so imenovani za komisarje dr. Ješe Leopold, dr. Alojzij Kunst in dr. Franc Debevec. Predsednik je dr. Ješe. — Sentjakobsko gospodarsko in kulturno društvo je imelo občni zbor pod predsedstvom dr. Janka Siebingerja. Sentjakobska knjižnica je lani izposodila 51.500 strankam 170.000 knjig, kar pomeni višek uspeha zadnjim let. Izmed izposojenih knjig je bilo 73.000 slovenskih, 4425 srbohrvatskih, 90.233 ceskih in nemških, 176 ruskih, 20 polskih, 2441 francoskih, 111 italijanskih, 612 angleskih ter 59 esperantskih. Knjižnica ima stalno v prometu okrog 26.000 knjig, vpisanih izposojevalcev je pa nad 19.000. Sentjakobski oder je imel minulo leto 34 predstav in je sklenil gojiti predvsem domačo literaturo. Izvojen je bil stari odbor. — Za mestnega gradbenega direktorja je imenovan ing. Albert Rozetič. — Otvoritev protituberkuloznega tédna v magistratni dvorani. — Pri srednješolskem javnem telovadnem nastopu na stadionu je nastopilo 5000 mladih telovadcev in telovadk.

8. Na obcnem zboru Sadjarskega in vrtinarskega društva je bilo ugotovljeno, da ima ta osrednja organizacija slovenskih sadjarjev in vrtarjev 250 podružnic z 10.200 člani. — Glasici so obhajali praznik sv. Florijana na tradicionalni način z maso vseh ljubljanskih gasilcev pri Sv. Florijanu, ki se je je udeležilo 260 moz. — Ljubljanski in zagrebški klub damskih trizerjev sta priredila propagandno trizeranje. — Banovinska zenska zveza je obhajala materinski dan s predavanjem ge. Cirile Stebi-Plesko »Skrbimo za starost naših mater«. Zborovalke so zahtevale zdravstveno zascito mater in otrok ob porodu in azil za revne matere. — Na obcnem zboru ljubljanskega stretskega okrožja je bilo ugotovljeno, da je v njem organiziranih 81 družin s 1700 člani. — 11. sokolski obrambni tabo- bor je zbral 6468 sokolskih pripadnikov na letnem telovadišču v Trivoliju, kjer je bila nato bojna tekma članstva in naraščaja z 41 vrstami. Popoldne ob 13. je bil skozi mesto pohod na vojaško vezbališče, kjer so izvajali proste vaje za praški zlet in po prireditvi korakali nazaj do glavnega kolodvora. — V Jakopičevem paviljonu je odprl Edo Deržaj razstavo svojih slik.

9. Zastopniki mednarodnega turizma iz 23 držav si na povabilo naše in mariborske Zveze za tujski promet ogledujejo Slovenijo in so si danes ogledali Ljubljano. Zvečer jim je mestna občina priredila večerjo, kjer jih je pozdravil podžupan dr. Vladimir Ravnihar v slovenskem, francoskem in nemškem jeziku. — Koncert basista Frana Schiffrer-Navigina je bil srednje obiskan, čeprav je bil na visoki umetnostni višini. — V operi je učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« v proslavo materinskega dne priredil pravljčno igro Josipa Ribičiča »V kraljestvu palčkov«, da se je vse trlo. — V cerkvi sv. Mihaela v Črni vasi na Barju je imel trnovski župnik Cegnar prvo sv. mašo v tej cerkvi. — Ustanovljeno je novo društvo »Narodni odbor«, ki bo delovalo z Rafaelovo družbo, Slovensko stražo, Prosvetno zvezo in drugimi društvi. — Občni zbor Zveze združenih delavcev je ugotovil 4212 članov. Glasilo »Slovenski delavec« izhaja v 4500 izvodih. Zborovanja se je udeležil tudi minister dr. Miha Krek. — Spremenil se je cenik za prodajo peciva in kruha, ki je bil v veljavi od 12. aprila 1937. 1 kg belega kruha se je podražil za 30 par, na din 4-80, polbeli kruh tudi za toliko, na din 4-30, a kilogram črnega kruha se je od din 3-50 podražil na na din 4-20.

10. *Ljubljanska carinarnica* je zračunala, da je imela od l. 1930./31. do l. 1937./38. din 922,847.488-58 dohodkov. Dohodki glavne carinarnice so od l. 1936./37. naprej naglo naraščali. L. 1930./31. so znašali 159,000.000 din, nato so z nastopom gospodarske krize začeli naglo padati ter so dosegli do 1936./37. 92 milijonov din. L. 1936./37. so se dvignili na 103,500.000 din, a l. 1937./38. so pa dosegli že vsoto 192 milijonov din. Uvoz manufakturnega blaga je malenkosten, ker zalagajo domače tekstilne industrije naš manufakturni trg. Izredno močan je uvoz raznih strojev za industrije, kemikalije, surovine (bombaž, volna in predivo), dalje raznih avtomobilov in različnih delov za avtomobile, kolesa in motorje. Zanimivo je, da izvažamo kože v inozemstvo, uvažamo pa kože iz Indije in Avstralije, vendar je pa izvoz kož višji od uvoza.

11. Po dolgih mesecih je dosežen *sporazum med stavbnimi delavci in delodajalci* za sklenitev kolektivne pogodbe, ko je delavstvo doseglo še nekatera izboljšanja. Mezde bodo zvišane povprečno za 25 par na uro. — Država je odobrila 8 milijonov din za zidanje *strojnega inštituta na univerzi*, 5 milijonov din za dozidanje *vseučiliške knjižnice* in 4 milijone din za *vseučiliško menzo*. — V prostorih Jugoslovanske unije za zaščito dece so glavni funkcionarji Unije in zastopniki nekaterih socialnih ustanov razpravljali o potrebi *posvetovalnice in doma za noseče matere*.

12. Podrli so ograjo ob novi Mayerjevi hiši in *razširili Wolfovo ulico*. — Od 4. aprila *raste cena moke* vsak dan in je danes dosegla svoj vrh, ko so jo v Novem Sadu plačevali po 425 din. — Vsa glasbena društva in narodne organizacije z množico več tisoč ljudi in godbo so zvečer na kolodvoru sprejele moški zbor *»Plovdivskega pevskega društva«*, ki ga je ustanovil pok. prof. Bezenšek.

13. *Župan dr. Adlešič* je s soprogo na ladji *»Rex«* prispel v *New York*. V salonu ladje so ga sprejeli generalni konzul dr. Božidar Stojanović z uradništvom, izseljeniški komisar Slavo Trošt, deputacija raznih newyorških slovenskih društev ter zastopniki našega in ameriškega tiska. Župana je pozdravila tudi deputacija uprave Jugoslovanskega kulturnega vrta iz Clevelanda s tajnikom Jožetom Grdino na čelu. Po sprejemu je generalni konzul Stojanović priredil na svojem domu v hotelu Del Monico gostom v čast banket, kjer so govorili generalni konzul Stojanović, tajnik Jugoslovanskega kulturnega vrta Jože Grdina in župan dr. Adlešič. Po ogledu mesta sta se gosta v spremstvu clevelandske deputacije o polnoči odpeljala v Cleveland. — Gledališki igralec *Valo Bratina* je v drami praznoval 25letnico svojega umetniškega dela z *»Lopovščina«* Maksa Šnuderla, ki je bil tudi navzoč.

14. Zvečer so bile proti filmu *»Golem«* v kinu Union *demonstracije*. — Skoraj vsa številka *»Ameriške domovine«* je posvečena clevelandskim slavnostim. Na prvi strani objavlja veliko sliko ljubljanskega župana z napisom čez vso stran: *»Predstavniku Slovenije iskren pozdrav«*. Toplo ga pozdravljata posebno tudi *»Amerikanski Slovenec«* (Chicago) in socialistična *»Enakopravnost«*, neodvisen dnevnik za slovenske delavce v Ameriki, ki tudi izhaja v Clevelandu. — Ob 11. so zastopniki Slovencev in Jugoslovanov ter mesta sprejeli *ljublanskega župana* na Terminal kolodvoru v Clevelandu. Mesto Cleveland je ljubljanskega župana posebno počastilo s častno stražo policije, da vso clevelandsko javnost opozori na odličnega gosta. Nato je bil slavnosten sprejem v mestni hiši, kjer je župana na čelu mestnega sveta sprejel clevelandski župan Harold Burton. Popoldne je bil sprejem v Slovenskem narodnem domu z govori ameriških in slovenskih predstavnikov ter z zahvalo ljubljanskega župana in županje.

15. Na balkonu magistrata vihra zastava *Zedinjenih držav ameriških*, ki so jo l. 1919. prinesli Ljubljani iz Amerike predstavniki tamošnjih Slovencev. Zastave na magi-

stratu in na gradu opozarjajo Ljubljancane, da tudi Ljubljana praznuje slavnostno otvoritev Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu. — *Jugoslovanski kulturni vrt v Clevelandu* je odprl ljubljanski župan dr. Juro Adlešič s slavnostnim govorom kot predstavnik stare domovine v navzočnosti predstavnikov Združenih držav ameriških, države Ohio, ki jo je zastopal sam guverner Davey, mesta Clevelanda, na čelu z županom H. Burtonom, jugoslovanskega poslanika Fotiča in jugoslovanskih konzulov iz raznih mest ter clevelandskih slovenskih, jugoslovanskih in tudi drugih organizacij. Župan dr. Adlešič je imel še poseben govor v radiu. Po slikovitem sprevedu po mestu je bila zvečer slavnostna prireditev v Narodnem domu, kjer so bili spet navzoči guverner Davey, senatorji in kongresmani, predstavniki mesta in drugi dostojanstveniki. — *Jurjevanje šentjakobske in šentpetrske podružnice CMD na Gradu* je bilo brez dežja. — Občni zbor *Kola jugoslovanskih sester* v Ljubljani je ugotovil, da ima 32 podružnic z 28 poverjeništv. Zborovalke so se predvsem spominjale smrti zaslužne predsednice ge. Franje dr. Tavčarjeve. — Občni zbor je imela tudi *Jugoslovanska ženska zveza*, ki ga je vodila dosedanja predsednica ga. Minka Govekarjeva; izvoljena je bila za častno predsednico. — V drugi polovici aprila in v prvi polovici maja je *mestni fizikal zdravniško pregledal vse lastnike in uslužbence obratovalnic z živili*. Vseh pregledov je bilo 3241. Ugotovljena sta bila dva primera odprte jetike in sta bila bolnika takoj odstranjena od zaposlitve. Nadalje 58 primerov zaprte tuberkuloze, nekaj kožnih bolezni in drugih obolenj, ki niso zahtevala odstranitve uslužbenca iz službe. — *Zaradi podaljšanja Ilirske ulice* sta mestni *vodovod in elektrarna* v delu Vidovdanske ceste do tovarne ing. Paulina v dolžini 70 m položila betonske cevi premera 15 cm in kabel za nizko napetost za priključek te tovarne. Na ta kabel bodo priklopljene tudi druge hiše v tem delu Ilirske ulice, čim bodo sezidane. — *Z razširjenjem Wolfove ulice* bo pod vzhodni hodnik položen kabel za trofazni tok za priklopljenje vseh hiš te ulice, a kabel za istosmerni tok bo v Wolfovi ulici opuščen in popolnoma zamenjan. — *Z zidavo novih velikih poslopij* je mestna elektrarna pridobila velike odjemalce toka za razsvetljavo. Tako bo v vseučiliški knjižnici okrog 1500 izvodov, v hotelu *»Slon«* okrog 850 izvodov, v banki *»Slaviji«* okrog 1500 izvodov in pri novi palači *»Bafa«* ca. 1600 izvodov. Instalacijo jakega toka v palači banke *»Slavije«* je prevzela mestna elektrarna za 330.000 din.

16. *Kruh se je spet podražil* in je pekovska zadruga določila naslednje cene: 1 kg belega kruha se je od din 4-80 podražil na din 5-20, 1 kg polbelega kruha se je od din 4-30 podražil na din 4-80 in 1 kg črnega od din 4-20 na din 4-60. — Na javni dražbi je *mestna občina ljubljanska kupila Kollmannov gradič* z gospodarskimi poslopiji in zemljišči za izključno ceno 1,952.967 din. Na tem prostoru je prej stal gradič, ki ga je l. 1909. od Franceta in Marije Čonžek kupil veletrgovec Robert Kollmann in sezidal sedanji gradič. L. 1931. je dobrotnik revežev in mecen Robert Kollmann umrl ter gradič z nekaterimi parcelami in gospodarskimi poslopiji zapustil za posebno ustanovo, imenovano *»Robert Kollmannova ustanova«* za podpiranje onemoglih trgovskih sotrudnikov in slepcev. Kot upraviteljca te ustanove je mestna občina že predlanskim prodala ves inventar za okoli 60.000 din v dobro ustanove. Zaradi stroškov z upravljanjem gradiča je prosvetno ministrstvo lani 23. oktobra dovolilo prostovoljno javno dražbo, ki je bila danes. — *Ljubljanski župan si je v Clevelandu* v spremstvu zastopnikov mesta ogledal mladinske poboljševalnice in mladinska zavetišča Parmandale. Udeležil se je njemu na čast sklicane slavnostne seje Barogovega društva. Pri njemu na čast sklicani *slavnostni seji mestnega sveta clevelandskega* je župan izročil mestu Clevelandu darilo mesta Ljubljane, kip *»Slovenke«* z ljubljanskim grbom in druge darove. Ge. županji na čast je

bila prirejena čajanka v mednarodni »Young Women's Christian Association. Zvečer je bila večerja pri župniku Omanu in slavnost v Narodnem domu v Newburgu. — Zvečer so bile v kinu Union spet *demonstracije proti »Golem«,* da je policija morala izprazniti dvorano.

17. Tehnični oddelek je razpisal *natečaj* za idejni osnutek načrta za *ново poslopje meščanske šole na Viču.* — V drami gostuje bolgarski operetni *Kooperativni teater s »Princeso Juto«.* Gostuje tudi še 18. in 19. t. m. — *Obisk ljubljanskega župana v Pittsburghu,* kjer je bil sprejet tudi v mestni hiši in mu je bila prirejena slavnost na univerzi, ki jo ves svet pozna po imenu »Katedrala znanosti«. Župan je univerzi za slovansko sobo izročil sliki Jurija Vege in Prešerna kot darilo vseh slovenskih mest. Slovenske in jugoslovanske organizacije so županu in gospej v čast priredile banket z igro, petjem, govori in plesom.

18. Ob 8. uri je izdihnil pisatelj in publicist, profesor ženske realne gimnazije, *dr. Ivan Lah.* Rojen je bil 9. decembra l. 1881. v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Gimnazijo je študiral v Ljubljani in maturiral l. 1903., nato je pa na praški univerzi poslušal slavistiko in klasično filologijo ter pozneje tudi filozofijo in pedagogiko pri T. G. Masaryku in Drtini, a promoviral je l. 1908. L. 1911. je stopil v uredništvo dnevnika »Dan« in je bil l. 1914. med prvimi aretiranci in interniranci na ljubljanskem gradu. Po svetovni vojni je v Mariboru sodeloval pri organizaciji gledališča, a ko se je preselil v Ljubljano, je l. 1920. postal profesor na mestni ženski realni gimnaziji, kjer je bil dober in priljubljen vzgojitelj do svoje smrti. Pisati je že začel kot tretješolec v Alojzijevišču ter je napisal predvsem več zgodovinskih povesti. Prevajal je iz češčine in ruščine. Glavno njegovo zgodovinsko delo so »Brambovci«, roman iz francoskih časov, v dveh velikih delih. — Zjutraj je umrl notar *Karel Pleiweisss,* star 74 let. Bil je med ustanovitelji društva »Pravnik« in več let član nadzorstva pokojninskega sklada Odvetniške in notarske zbornice. — Podpisana je *pogodba med Kranjskimi deželni elektrarnami in Trboveljsko premogokopno družbo* za odjem električnega toka iz kalorične centrale TPD tako, da se elektrarne KDE zvežejo z elektrarno TPD. — *Pogodba o mezdah med delavstvom gradbene stroke in podjetji* je podpisana za področje prejšnje ljubljanske oblasti. — *Ljubljanski župan s soprogo je v Pittsburghu obiskal Srbsko in Hrvatsko zajednico,* slovenske delavce v veliki tovarni, si ogledal freske hrvatskega umetnika Vanke v cerkvi sv. Nikolaja in se zvečer spet odpeljal v Cleveland.

19. Prof. dr. Fran Ramovš je v Beogradu obiskal prosvetnega ministra Magaraševića in mu predložil načrt pravilnika za *ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.*

20. Krsta s truplom *dr. Ivana Laha* je bila pred pogrebom nekaj ur razstavljena v avli Narodnega doma. — Pri pogrebu dr. Ivana Laha, ki so se ga udeležili tudi člani mestnega sveta s podžupanom dr. Ravniharjem, se je v imenu ženske realne gimnazije poslovil od pokojnika direktor dr. Tone Bajec, v imenu Slovenskih književnikov je govoril Fran Govekar, za Jčlgo pa predsednik dr. Egon Starč, a na pokopališču so ob grobu govorili Rasto Pustoslavšek kot tovariš in za Vodnikovo družbo, v imenu najožjih prijateljev akad. slikar prof. Mirko Šubic in v imenu učenk osmošolka gđ. Vida Hočevnarjeva. — *Župan dr. Adlešič* se je iz Clevelanda odpeljal v Chicago.

21. Na trgu je bilo naprodaj *prvo grozdje.* — Na občnem zboru *Narodne galerije* je predsednik dr. Fran Windischer ugotovil, da pičila sredstva ovirajo napredek, posebno se je pa zavzel za nadarjene umetnike, da jim iz javnih sredstev omogočimo tehniško in duhovno izpopolnitev, ter je zato priporočal ustanovitev Društva prijateljev slovenske likovne umetnosti. Za predsednika je bil spet soglasno izvoljen dr. Windischer. — Mestna občina je pričela *urejati*

ves cestni promet ter zato označi na važnih cestnih križiščih posebne prehode za pešce. Pešci naj hodijo samo po desni strani hodnikov, hoja po srednjem mostu tromostovja je pa pešcem prepovedana. — *Župana dr. Adlešiča* so v Chicago sprejeli predstavniki slovenskih izseljencev. Po ogledu mesta se je odpeljal v Milwaukee.

22. Na občnem zboru *Udruženja diplomiranih tehnikov* je bila pod predsedstvom Janeza Brillija sklenjena *prese-ljivane* v Beograd. — Papežev legat na evharističnem kongresu v Budimpešti, državni tajnik kardinal Pacelli je z rednim brzovlakom ob 22,39 prišel na državno mejo na Rakeku. V njegovem salonskem vozu ga je pozdravil ban dr. Marko Natlačen ter mu predstavil stolnega dekana dr. Kimoveca in kanonika dr. Zupana, ki sta kardinala legata pozdravila v imenu škofa in stolnega kapitlja. Ob 23,50 je vlak prispel na glavni kolodvor, kjer je kardinala legata pričakovala množica duhovščine in predstavnikov katoliških organizacij z generalnim vikarjem in stolnim proštom Ignacijem Nadraham na čelu. Po 6 minutah se je zastopnik sv. očeta odpeljal dalje proti Budimpešti. — *Ljubljanski župan* je obiskal rojake v *South Chicago* in v *Jollietu.*

23. Na oglu Šelenburgove ulice in Aleksandrove ceste so pričeli *podirati* stari hotel »*Stadt Wien*«, da tvrdka *Bała sežida* svojo »*Palačo dela*«. — Komandant dravske divizijske oblasti general Lazar Tonič je premeščen za komandanta moravske divizije v Niš. — *Olepševalna dela* ob Gruberjevem nabrežju so v glavnem končana. Na obeh straneh Ljubljanice do Špice so brezposelni napravili lične steze in nasadili okrasno grmičje ter mlada drevesca, zdaj pa urejajo tudi vozno pot med Gruberjevim nabrežjem in Privozom. — *Ljubljanski župan* je bil sprejet pri *chicaškem županu,* nato je pa obiskal slovenske organizacije.

24. Proti Budimpešti vozi na evharistični kongres več posebnih vlakov romarje iz raznih držav. Danes so se peljali skozi Ljubljano trije cerkveni knezi, in sicer pariški nadškof kardinal Verdier, nadškof v Toledu kardinal Gomez y Tomas in nadškof v Malinosu v Belgiji kardinal Van Roey, vsi v spremstvu škofov, prelatov in množice romarjev. Kardinala Verdiera je na Rakeku pozdravil ban dr. Marko Natlačen, za njim pa tudi zastopnik škofa, stolni dekan dr. Kimovec. V Ljubljani na kolodvoru so kardinala Verdiera pozdravili zastopniki duhovščine in bogoslovna fakulteta z dekanom prelatom Slavičem, prav tako pa tudi prijatelji Francije. — *Ljubljanski župan* se je iz Chicago vrnil v Cleveland in obiskoval razne mestne socialne ustanove ter slovenska društva. — Iz Amerike je prišla prva skupina naših *izseljencev* v staro domovino na oddih. Sprejeti so bili z godbo in pozdravil jih je tudi zastopnik mestne občine, šef tujskoprometnega odseka, dr. Brilej.

25. Podpisana je bila poravnava med mestno občino in lastnikom zemljišča, kupljenega za *Žale.* — Na trgu so prvi *paradižniki.* — Generalni konzul kraljevine Italije Guerini-Maraldi in direktor instituta za italijansko kulturo v Beogradu prof. dr. Luigi Salvini sta danes rektorju dr. Rado Kušuju izročila *dar italijanske kraljevske vlade univerzi,* veledele »*Enciclopedia Italiana di Scienze, Lettere ed Arti*«, ki obsega 35 zvezkov. Svečani izročitvi sta prisostvovala tudi dekan filozofske fakultete prof. dr. Jakob Kelemina in lektor italijanskega jezika na univerzi dr. Stanko Leben. — Zvečer je bil v hotelu Cleveland slovesen banket v čast ljubljanskega župana in njegove soproge, ki se ga je udeležil tudi clevelandski župan Harold Burton in uradni zastopniki države Ohio ter Unije.

26. Praznik Vnebohoda. — Italijanski lirični tenor Christy Solari je pel v operi grofa Almaviva v »*Brivcu seviljskem*«. — V *Clevelandu* si je *ljublanski župan* ogledal veliko javno knjižnico, ki deluje po geslu »*Služimo človeku*«.

27. Slovensko zdravniško društvo je na svojem izrednem občnem zboru izvolilo profesorja beograjske medicinske fakultete v p. dr. Milana Jovanovića-Batuta in profesorja ter predstojnika kirurške klinike v Pragi dr. Arnolda Jiraska za svoja častna člana. — Letno kopaljšče Ilirije je spet odprto. — Župan ljubljanski s soprogo se je poslovil od Clevelanda in se odpeljal v Buffalo ter si ogledal Niagarske slapove ter nadaljeval pot v New York.

28. Ban dr. Marko Natlačen naznanja slovenski javnosti današnji dan za pričetek treznostnega tedna po vsej Sloveniji, ki bo trajal do 4. junija s predavanji in raznimi prireditvami. Oklic je podpisalo častno predsedstvo, ki so v njem tudi škof ljubljanski in župani vseh slovenskih avtonomnih mest ter pripravljani odbor Lige proti alkoholizmu, Zveza kulturnih društev, Prosvetna zveza, Jugoslov. učiteljsko udruženje, Slomškova družba, Gasilska zajednica, Skavtska župa, Branibor, Delavska zbornica, Zbornica za TOI, Rdeči križ, Jugoslov. ženska zveza, Unija za zaščito dece in Rafaelova družba. — Župan dr. Adlešič si je v New Yorku ogledal razne mestne socialne zavode ter bil sprejet pri županu La Guardia.

29. Slovenski kolesarski sport slavi 50letnico ustanovitve prvega slovenskega kolesarskega kluba. Kolesarska podzveza je v proslavo tega dogodka priredila velike dirke izpred Narodnega doma na Rakek ter nazaj ter dirke na dirkališču, ki so se jih udeležili najboljši jugoslovanski dirkači. — Iz Berlina se je pripeljal predsednik državnega zavoda za posredovanje dela in zavarovanje brezposelnih, tajni svetnik dr. Kaskel-Syrup z višjim vladnim svetnikom dr. Maksom Timmom. Bil je gost Javne borze dela ter si je predvsem ogledal vse prostore mestnega Delavskega doma in izrekel o njem izredno veliko pohvalo. Obiskal je tudi podžupana dr. Ravniharja na magistratu in bana dr. Natlačena ter si ogledal znamenitosti mesta in lepote Gorenjske z Bledom. — Konferenca socialnih in higienskih referentov Zveze mest v Ljubljani. Gostje so si ogledali tudi mestne socialne zavode. — V Trgovskem domu je banska uprava priredila velik kmetijski posvet, ki so se ga udeležili kmetijski strokovnjaki, člani banskega sveta, Kmetijske zbornice ter zastopniki raznih drugih kmetijskih korporacij in ustanov. — V magistratni dvorani so zborovali slepci iz vse Slovenije. Ker je mestna občina kupila Kollmannovo posestvo, je organizacija slepcev dobila okoli 2 milijona dinarjev in bodo obresti razdeljene kot podpore za slepce. — V New Yorku si je ljubljanski župan ogledal naprave za izseljence na Long Islandu in kopaljšče Jones Beach ob Atlantiku.

30. Cena kruha je padla in stane sedaj 1 kg belega kruha 5 din, 1 kg polbelega kruha din 4-60, 1 kg črnega kruha din 4-40. — V častno predsedstvo mednarodnega mladinskega tabora Zveze fantovskih odsekov, ki bo od 26. do 29. junija v Ljubljani, so vstopili: predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, notranji minister dr. A. Korošec, prometni minister dr. Spaho, minister vojske in mornarice armadni general Marič, minister za telesno vzgojo dr. Miletić in minister dr. Krek. — Iz Budimpešte so se pričeli vračati posebni vlaki z Evharišičnega kon-

gresa v Budimpešti in si romarji ogledujejo mesto. — Župan dr. Adlešič z gospo soprogo si je v New Yorku še ogledoval razne socialne zavode in druge mestne ustanove ter napravil izlet v New Jersey.

31. Na živilskem trgu so se pocenile nekatere vrste uvoženega socivja in zelenjave, pa tudi češnjje, ki so jim začele konkurirati ze domace češnjje iz okouice Brezic. Uvozene češnjje so po 12 do 16 din, domace pa od 8 din naprej. Najlepse vrtnje jagode so po 16 din, tako ceno imajo pa tudi šparglji. — Ljubljanski župan dr. Adlešič je z gospo soprogo v New Yorku obiskoval slovenske izseljence in se postavljal od njim, zvečer je pa gostom v cast priredil slovesno večerjo generami konzul dr. Božidar Stojanovic, ki so se je udeležili tudi zastopniki slovenskih drustev. — v tem mesecu so bile razstrjene in utrjene Cesta na Brdo, cesta ob mrtvasnici splosne dolmisnice, nadalje Zatoska cesta od Busnika do vznožnega ogla ograje Leonisca ter na nasprotni strani do ceste ob mrtvasnici, prav tako pa tudi pri kosaku do železniskem prelazu. Popravljajo pot na Orle z brezposelnimi, prav tako pa z brezposelnimi delajo pot z Loncarske steze na Grajsko pianoto. Napravljjen je bil tudi podajsek Ceste vi v Rožni dolini. Dozina mestnih kanalov se je letos povecala za 1/69 m. Pripravljajo se projekti za delavska stanovanja, predvsem pa nacrti za delavsko stanovanjsko kolonijo za Bežigradom. Pri Celju mestna občina zida smodnišnice, ki bodo veljale ca. 1,500.000 din. Na Sv. Jakoba trgu je bilo odstranjeno staro Marijino znamenje in sedaj po nacrtu prof. Jozeta Plečnika postavljajo novo znamenje s starimi kipi. — Meseca majnika so bili popisani po uredbi zakona o obvezni telesni vzgoji mestni obvezniki od 14. do dopolnjenega 20. leta hkrati s popisom soloobveznih otrok. — Tržni urad je v maju pregledal 105 lokalov in jih 79 našel v redu. Tržnina je narasla na 22.905 din, posojnina na živilskem trgu pa na 9039 din. — Majnika meseca je bilo v Ljubljani živorojenih 104, mrtvorojeni pa 3. Brez mrtvorojenih jih je umrlo 68, da znaša naravni prirastek 36. — Gradbenih dovoljenj je bilo izdanih 34, a gradbena vrednost teh zgradb je znašala 956.000 din. Za nove zgradbe je bilo izdanih 7 gradbenih dovoljenj, zaidana prostornina teh novih zgradb znaša 15.773 kubičnih metrov, preračunana gradbena vrednost pa 740.000 dinarjev. Prizidav in prezidav je bilo 27 v vrednosti 215.000 din. — Iz raznih ver je stopilo 11 oseb. Iz rimokatoliške vere je stopilo 10, vstopil pa je 1. V starokatoliško vero jih je stopilo 6, izstopil ni nobeden. Iz pravoslavne vere je stopil eden, vstopila sta pa 2. V evangelsko vero je stopil eden, izstopil nobeden, brezkonfesionalec je postal eden, a pri muslimanski veri ni sprememb.

POPRAVEK

Na str. 6 sta zamenjani sliki 10 in 11. S št. 10 označena slika predstavlja drugo barvno skico, št. 11 pa prvo barvno skico.

»Kroniko« izdaja mestna občina ljubljanska, predstavnik dr. France Stelè, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna, predstavnik Francè Štrukelj, za uredništvo odgovoren Jože Gregorič. — Ponatis člankov in slik dovoljen samo s pristankom uredništva. Rokopisi se ne vračajo. »Kronika izhaja 4 krat na leto in stane za vse leto din 80—, za pol leta din 40—, za četrt leta din 25—. Za inozemstvo din 100—. Posamezna številka stane din 30—.

Naroča se: Učiteljska tiskarna, Ljubljana.